

**UCHWAŁA NR XVI/192/2021
RADY GMINY BAKAŁARZEWO**

z dnia 26 marca 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie dla Gminy Bakalarzewo na lata 2021– 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2020 r., poz. 713 ze zm.) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.) w związku z art. 2 pkt 2 i art. 6 ust.1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218), Rada Gminy Bakalarzewo uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Bakalarzewo na lata 2021 – 2026 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XIV/72/2016 Rady Gminy Bakalarzewo z dnia 9 lutego 2016 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Bakalarzewo na lata 2016 - 2020

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą od 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr inż. Grzegorz Kozłowski

Załącznik do uchwały Nr XVI/192/2021

Rady Gminy Bakalarzewo

z dnia 26 marca 2021 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMIN BAKALARZEWO
NA LATA 2021- 2026**

Bakalarzewo, luty 2021

I. Wstęp

Przemoc jako forma zachowań społecznych jest obecna w życiu jednostki niemal od zawsze, dotyka prawie każdego obszaru funkcjonowania człowieka, poczynając od sfery osobistej, zawodowej, czy politycznej. We współczesnym świecie przemoc stała się towarem sprzedawanym w formie zabawy czy rozrywki. Filmy, literatura, programy informacyjne, gry komputerowe a także programy skierowane do najmłodszych nasycone są często nieuzasadnioną agresją.

W dzisiejszej rzeczywistości przemoc przyjmuje różne formy, a dzięki możliwościom niemal nieograniczonego komunikowania się między ludźmi, ma także szeroki zasięg.

W literaturze przedmiotu mówi się o przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej czy seksualnej. Te formy zachowań mogą wystąpić zarówno w rodzinie (przemoc domowa), pracy (mobbing) czy w szkole (przemoc rówieśnicza).

Współczesna praca socjalna nie może zamykać się na nowe zjawiska społeczne. Pracownicy socjalni spotykają się bowiem z wielowymiarowymi problemami, w tym coraz częściej z problemem przemocy. Ich praca nakierowana jest na wielopłaszczyznowe wsparcie i pomoc człowiekowi w sytuacji kryzysu. Takim kryzysem niewątpliwie jest doświadczanie czy stosowanie zachowań przemocy w rodzinie.

Bierność, bezradność czy nieumiejętność prawidłowego reagowania w sytuacjach związanych z doświadczeniem czy stosowaniem zachowań przemocowych w środowisku rodzinnym, może doprowadzić do tragicznych i nieodwracalnych konsekwencji. Dlatego ważne jest, aby jak najwcześniej wdrażać wszelkie możliwe działania profilaktyczne. Zawsze bowiem koszty zapobiegania, w tym przypadku szeroko rozumiana edukacja, są dużo niższe niż koszty związane z walką czy wyeliminowaniem danego problemu.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu pomocy w rodzinie (tekst jednolity z Dz. U. z 2020r. poz.218 ze zm.) nakłada na samorządy gmin w obszarze tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie następujące zadania:

- Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;

- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące opiekuńczym i wychowawczym kompetencjom rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;

- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;

- Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W celu efektywnego i zintegrowanego działania przeciw przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Bakałarzewo. Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie są podejmowane w szczególności w ramach pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. W programie są zawarte podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie, regulacji prawnych, realizatorów, adresatów programu, zakładanych efektów.

Działania programu mają charakter wielokierunkowy, dotyczą w szczególności profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy osobom dotkniętym przemocą.

Skuteczność programu zależy od wielu czynników, w tym między innymi dobrego rozeznania środowiska przez służby odpowiednio przygotowane, zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami, współpracą lokalnych służb i instytucji w ramach pracy w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym, a przede wszystkim motywacji dokonania zmian i wyjścia z kryzysu przez rodziny dotknięte problemem przemocy.

II. PODSTAWA OPRACOWANIA PROGRAMU

Program będzie realizowany o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. r. poz. 2018)

2. Ustawa z dnia 12 marca o pomocy społecznej (Dz. U. 2020r. poz. 1876 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny (Dz. U. 2020 poz. 1444 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r. poz. 2277 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2020, poz. 1359)
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „ Niebieska Karta” (Dz. U.2011 Nr 209, poz. 1245)

III. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Rodzina to pojęcie , które postrzegane jest jako środowisko opieki, miłości, bezpieczeństwa i schronienia. Stanowi podstawową grupę społeczną złożoną z osób połączonych stosunkiem małżeńskim i rodzicielskim. Każda osoba w rodzinie jest elementem specyficznego systemu gdzie jednostka wpływa na funkcjonowanie układu, natomiast to, w jaki sposób funkcjonuje dany układ wpływa na zachowanie poszczególnych jego elementów. W rodzinie istotną rolę odgrywają związki interpersonalne między jej członkami oparte na silnych więziach emocjonalnych i swoistej zależności.

Rodzina pełni wobec swoich członków wiele istotnych funkcji. Funkcja socjalizacyjna jest niezwykle istotna ze społecznego punktu widzenia, gdyż wiąże się m. in. Z uczeniem zachowań i wartości uznawanych w danym społeczeństwie, zakłada kształtowanie przyszłych postaw członków rodziny. Funkcja ta ma działanie dwukierunkowe gdyż, jej wpływom ulegają zarówno dzieci jak i rodzice. W trakcie międzypokoleniowych interakcji niejednokrotnie zmieniają się poglądy wychowawcze opiekunów, ich sądy, postawy czy sposób wartościowania.

Prawidłowo działająca rodzina powinna spełniać funkcję opiekuńczą, nie tylko w stosunku do dzieci ale do wszystkich swoich członków. Ochrona, wsparcie, zrównoważona kontrola, pomoc, zaspokojenie podstawowych potrzeb, od biologicznych po emocjonalne, to podstawowe elementy funkcji opiekuńczej. Spójna, zrównoważona rodzina zapobiega odchyleniom od norm w wielu dziedzinach życia społecznego.

Należy pamiętać, iż funkcje rodziny ulegają ciągłym przekształceniom pod wpływem przemian społecznych, ekonomicznych, ustawodawczych czy obyczajowych. Współczesna rodzina ulega szybkim przeobrażeniom, niepokojący jest fakt iż rozluźniają się więzi w rodzinach wielopokoleniowych, coraz częściej mówi się też o tzn. Kryteria rodziny wymieniając takie zjawiska jak: wzrost liczby rozwodów, spadek liczby zawieranych małżeństw, zanik tradycyjnych funkcji rodziny czy spadek dzietności.

Jak już wcześniej wspomniano rodzina stanowi swoisty system, tak więc zaburzone funkcjonowanie jednego z jej członków uderz w cały mechanizm interakcji i zależności rodzinnych, wówczas możemy mówić o dysfunkcjonalności takiej rodziny. Taką dysfunkcją w rodzinie jest niewątpliwie zjawisko przemocy domowej, która zaburza funkcjonowanie całego systemu rodzinnego powodując zazwyczaj nieodwracalne konsekwencje we wszystkich sferach funkcjonowania członków rodziny.

IV. Pojęcie przemocy w rodzinie

Kiedy mówimy o przemocy, mamy najczęściej na myśli zachowania oparte na czysto fizycznym użyciu siły tj. bicie, uderzenia, popychanie, kopanie, zmuszanie do upokarzających czynności, stosowaniem do krzywdzenia innych przedmiotów lub narzędzi niebezpiecznych, mogących spowodować utratę zdrowia lub życia czy też gwałt. W literaturze przedmiotu, obok przemocy fizycznej wymienia się również przemoc psychiczną, ekonomiczną, zaniedbanie czy przemoc seksualną. Te formy zachowań mogą wystąpić zarówno w rodzinie (przemoc domowa), pracy (mobbing), w szkole (przemoc rówieśnicza) lub w instytucjach publicznych (przemoc instytucjonalna).

Jak widać przemoc może przybierać wiele form, może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Bez wątplenia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Często przejawy przemocy domowej są spektakularne i nie mamy żadnych wątpliwości w jej rozpoznawaniu. Niezbędne jest jednak określenie praktycznych kryteriów wskazujących na obecność zachowań przemocowych w bardziej złożonych przypadkach.

Przemocą w rodzinie – możemy nazwać każdą sytuację, w której jeden z członków chce zdominować pozostałych. To każde zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie, skierowane przeciwko bliskiej osobie, które narusza jej prawa i dobra osobiste, powoduje psychiczne lub fizyczne cierpienie. Takie zachowanie jest przestępstwem.

Przemoc w rodzinie, zwana także potocznie przemocą domową, zgodnie z treścią art. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1 ustawy (członków rodziny, a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Definicja ta nie wyczerpuje wszystkich znamion przemocy, nie mieści się w niej bowiem przemoc ekonomiczna.

Należy podkreślić, iż przemoc domowa to:

- działanie lub zaniechanie działań dokonywane przez jednego członka rodziny przeciwko pozostałym;
- proces tworzący cykle rzadko będący jednorazowym epizodem;
- działanie z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi sił, dominacji, kontroli lub władzy;
- działanie godzące w prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a w szczególności w ich życie lub zdrowie (fizyczne czy psychiczne);
- wszelkie zachowania powodujące szkody lub cierpienie domowników;

W przemocy domowej najbardziej istotna jest demonstracja i wykorzystywanie siły lub władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny.

Osobami doświadczającymi przemocy domowej mogą być zarówno dzieci, osoby starsze, niepełnosprawne, chore, kobiety ale i coraz częściej mężczyźni. Innymi słowy ofiarami przemocy domowej, mogą być wszyscy członkowie rodziny: dzieci, rodzice, współmałżonkowie, dziadkowie. Również sprawcą przemocy może stać się każdy członek rodziny – zarówno dorosły jak i dziecko.

Prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy w rodzinie zwiększają następujące czynniki:

- normy społeczne i kulturowe – w wielu środowiskach wciąż istnieje przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi; przyzwolenie na stosowanie kar cielesnych; nadal utrwalany jest wzorzec dominującego mężczyzny i uległej kobiety; silne normy związane z prywatnością rodziny (*np. w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać*);
- status ekonomiczny rodziny- stres związany z niskimi zarobkami, długotrwałe bezrobocie, zagrożenie utratą pracy;
- alkoholizm jednego lub kilku członków rodziny – nadużywanie alkoholu prowadzi do dysfunkcji rodziny;
- dziedziczenie wzorca przemocy – bycie ofiara lub świadkiem przemocy

w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym;

- osobowość ofiary – wysoki poziom lęku, brak wiary we własne możliwości, zależności, przekonanie o braku możliwości wpływu na własne życie, poczucie osamotnienia, rezygnacja, zobojętnienie, zobojętnienie, nieśmiałość w kontaktach z innymi;
- osobowość sprawcy- chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, nieufność, zazdrość, brak empatii, niska wrażliwość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą rodziny.

V. Rodzaje i typy przemocy

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

·**Fizyczna** – nazywana również *gorącą*, to także agresywne zachowanie polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień (to m. in: popychanie, obezwładnianie, szarpanie, policzkowanie, uderzenie pięścią, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, użycie przedmiotów lub narzędzi niebezpiecznych, mogących spowodować utratę zdrowia lub życia);

·**Psychiczna** – nazywana również *zimną*, to umyślne agresywne działanie, wykorzystujące nie tyle siłę fizyczną lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie u ofiary pozytywnego obrazu własnej osoby, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych

i nerwicowych. Zachowania sprawcy mają na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia i wywołują emocjonalny ból lub cierpienie

·(m. in. wyśmiewanie, wyzywanie, krytyka, groźby, kontrolowanie

i ograniczanie kontaktów z innymi osobami);

·**Ekonomiczna** – uniemożliwianie dostępu do rodzinnych środków finansowych, prowadząc do całkowitego finansowanego uzależnienia ofiary od sprawcy (np. odbieranie zarobionych pieniędzy, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, uniemożliwianie podjęcia pracy)

·**Seksualna** – wymuszenie pożycia seksualnego lub nieakceptowanych i niechcianych przez ofiarę praktyk seksualnych w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy (np. sprawca stosuje przemoc grozi użyciem przemocy, żeby zmusić ofiarę do stosunku);

·**Zaniedbanie** – stan ciągłego niezaspokajania podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych.

Formy Przemocy : fizyczna , psychiczna, ekonomiczna i seksualna – mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno. Ponadto szerokie ujęcie problemu pozwala wyodrębnić :

- typ przemocy, której sprawcami są dorośli, tj. przemoc wobec partnerki/a, przemoc wobec dzieci,
- typ przemocy, w której sprawcami są dzieci, tj. przemoc wobec rodziców, przemoc wobec rodzeństwa,
- typ przemocy, w której sprawcami mogą być dorośli i dzieci, tj. przemoc wobec osób w podeszłym wieku

VI. Fazy cyklu przemocy

Aby móc lepiej zrozumieć dlaczego osobom doznającym przemoc tak trudno zmienić swoją sytuację, ważne jest przyjrzenie się specyfice relacji między osobą stosującą przemoc a ofiarą. Zdecydowana większość osób nie doświadcza przemocy w sposób ciągły, gdyż przemoc ma tendencję do powtarzania się według określonej, zauważalnej prawidłowości. Istnienie tych cykli pozwala także lepiej wyjaśnić proces wiktyimizacji osób doznających przemocy, a także pojawiają się w ich zachowaniu syndrom wyuczonej bezradności.

W cyklu przemoc występują trzy niezależne fazy, zmienne pod względem swej intensywności i czasu trwania:

- 1) Faza narastającego napięcia – jest to początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych,
- 2) Faza ostrej, gwałtownej przemocy – to faza , w której następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji; agresja w tej fazie może być zagrażająca dla zdrowia i życia ofiary, moment zakończenia aktu przemocy zależy wyłącznie od sprawcy i nie ma żadnego związku z zachowaniem ofiary (sygnały jej bólu i cierpienia nie wyciszają agresji),
- 3) Faza „miodowego miesiąca” – to trzecia faza, w czasie której sprawca wyraża swoją skruchę, okazuje żal, obiecuje, że już nigdy więcej nie skrzywdzi ofiary lub po prostu zachowuje się jak gdyby przemoc nigdy nie miała miejsca; faza ta jest przemijająca i bez specjalistycznej pomocy kończy się nawrotem przemocy spowodowanym ponownym wzrostem napięcia u sprawcy. Faza „miodowego miesiąca” zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Prawdziwe zagrożenie, jakie niesie za sobą ta faza jest związane z tym, że przemoc w następnym cyklu zazwyczaj jest gwałtowniejsza i za każdym razem narasta. Jeśli już raz doszło do użycia przemocy, będzie ona się powtarzać dopóki nie zostanie przerwana, najczęściej przez interwencję z zewnątrz.

VII. Rola stereotypów i przekonań na temat przemocy domowej

Wiele środowisk nie reaguje na problem przemocy w rodzinie, wyrażając tym samym przyzwolenie na jej istnienie. Jest to wynikiem funkcjonujących w świadomości jednostek stereotypów i przekonań, które głęboko zapuszczają swoje korzenie i fałszują rzeczywistość. Stereotypy, mity czy przekonania usprawiedliwiają stosowanie przemocy, służą do ukrycia lub zbagatelizowania problemu, przez co utrudniają prawidłowe reagowanie na akty brutalności czy okrucieństwa wobec bliskich. Dają sprawcy sygnał

o społecznym przyzwoleniu na stosowanie przemocy, umacniają w nim poczucie bezkarności, zniewalając ofiarę i zmuszając ją do milczenia. Z punktu widzenia problemu przemocy w rodzinie za najgroźniejsze uważa się stereotypy:

- a) Usprawiedliwiające przemoc- np. : „osoby używające przemocy muszą być chore psychicznie”, „mnie też bili wyrosłem na porządnego człowieka”, „ przemoc jest wtedy gdy są ślady na ciele”, „ przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol”, „przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego”, „ to był jednorazowy incydent, który nigdy się nie powtórzy”,
- b) Przenoszące odpowiedzialność za przemoc na ofiary- np.: „sama sone winna”, „jeśli ktoś jest bity to znaczy, że na to zasłużył”, „widziały gały co brały”, „ofiary przemocy w rodzinie akceptują przemoc”, „ gdyby ofiara naprawdę cierpiała odeszłyby od sprawcy”, „ kobieta odpowiada za ognisko domowe”, „gdyby chciała naprawdę coś zmienić, to już dawno by to zrobiła”.
- c) Przekonania izolujące ofiary – np.: „ nie mów nikomu co się dzieje w domu”, „przemocy w rodzinie to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać”, :policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych”, „gwałt w małżeństwie nie istnieje”, „nie ujawnia się tajemnic rodzinnych”, „nie pierze się rodzinnych brudów publicznie”, „nie można zmienić swojego przeznaczenia”.

Niemal co piąta osoba wskazała, że o przemocy można mówić tylko wtedy, gdy na ciele ofiary widać wyraźne ślady np. siniaki, z kolei co czwarty respondent stwierdził, że wyzwiska i obrażenie partnera to normalna rzecz podczas małżeńskich sporów.

Problemem w społecznym pojmowaniu przemocy jest także jej usprawiedliwianie poprzez przypisywanie zachwianiom przemocowym szlachetnych pobudek lub przerzucanie części winy na ofiary.

VIII. Skutki przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem wysoce szkodliwym dla osoby jej doświadczającej. Oprócz szkód fizycznych w postaci obrażeń ciała, które występują bezpośrednio po akcie przemocy fizycznej, powoduje również liczne szkody psychiczne, których skutki pojawiają się z czasem i wymagają długotrwałej i profesjonalnej pomocy i wsparcia. Z powodu tych następstw cierpią nie tylko ci, którzy są ofiarami, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy, tj. najczęściej dzieci.

Konsekwencje doświadczania przemocy:

1. Konsekwencje doświadczania przemocy przez osoby dorosłe:

U osób poddanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne i emocjonalne. Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą:

- poważne obrażenia ciała,
- zespół zaburzeń stresu pourazowego – ponownym doświadczeniem traumatycznym poprzez wspomnienie lub powracające koszmary senne; nadpobudliwość, problemy ze snem, trudności z koncentracją uwagi, zapamiętywanie, drażliwość, złość, zmienność nastrojów, nadwrażliwość, według danych statystycznych PTSD diagnozuje się u około 60% ofiar przemocy domowej
- uzależnienia – wszelkie uzależnienia (alkoholizm, narkomania, lekomania), które dla ofiary przemocy są ucieczką od bólu fizycznego i psychicznego;
 - zaburzenia depresyjne- obniżony nastrój emocjonalne otępienie, niska samoocena, brak chęci do działania, negatywne myślenie o sobie, świecie, przyszłości;
- zaburzenia lękowe- odczuwanie lęku przed podjęciem działania, krytyką, odrzuceniem;
 - wtórna wiktyimizacja- przyjęcie tożsamości ofiary, ofiara przemocy, w skutek doznania przemocy, podejmowania nieskutecznych prób obrony siebie, a także nieumiejętnych prób pomocy z zewnątrz, nabiera przekonania, że zasługuje na takie zachowanie.

Osoby doznające przemocy często zachowują się niezrozumiale, niejednokrotnie zmieniają zdanie i wycofują zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, bronią sprawcy. Zachowania te są w psychologii tłumaczone najczęściej występowaniem syndromu wyuczonej bezradności, zjawiskiem „prania mózgu” czy skutkami stresu pourazowego. Wycofanie się z aktywnych działań służących zmianie sytuacji i wyjściu z kręgu przemocy może wynikać z przekonania o bezskuteczności działań, popartego wcześniejszymi doświadczeniami. Bierność i rezygnacja są również często wynikiem technik manipulacyjnych, jakim ofiara była poddawana ze strony sprawcy, technik mających utrwalić w niej niską samoocenę i wzbudzić poczucie winy.

2. Konsekwencje doświadczania przemocy przez dzieci:

Na szczególnie poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażane są dzieci. Często są one bezpośrednimi ofiarami lub / i świadkami przemocy w rodzinie. Skutki przemocy objawiają się w różnej postaci, m. in. jako:

- obrażenia cielesne,
- życie w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia,
- brak poczucia bezpieczeństwa i stabilności środowiska wychowawczego,
 - liczne schorzenia psychosomatyczne,
- maltretowanie psychiczne może prowadzić do nieprzystosowania interpersonalnego (niski poziom kompetencji społecznych, trudności w kontaktach z rówieśnikami), deficytów intelektualnych (w zakresie możliwości poznawczych, rozwiązywanie konfliktów i kreatywności), problemów afektywno-behawioralnych (agresja, samoponížanie, lęk, wstyd i poczucie winy, wrogości i gniew, pesymizm i negatywizm),
- przemoc w postaci wykorzystywania seksualnego prowadzi do wysokiego poziomu agresji, poczucia osamotnienia, myśli samobójczych, zaburzeń snu, nadpobudliwość, agresji.

Niezwykle istotne jest podkreślenie faktu, iż konsekwencje stosowania przemocy ujawniać się mogą po długim czasie, kiedy dziecko dorasta lub w jego dorosłym życiu. Odroczone skutki przemocy objawiają się w postaci różnych form niedostosowania społecznego (są to: trudności w nauce, wagarowanie, ucieczki z domu, udział w nieformalnych młodzieżowych grupach przestępczych, wysoki poziom agresji, nadużywanie alkoholu, branie narkotyków, itp.)

Ponadto, zachowania przemocowe są dziedziczone i powielane. Młodzi chłopcy wychowujący się w rodzinach, gdzie mężczyzna znęca się nad kobietą, uczą się agresji wobec kobiet, dziewczynki zaś postrzegają bicie, maltretowanie wykorzystywanie, jako elementy wpisane w rolę kobiety. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie podwyższa ryzyko, że krzywdzone dziecko same staną się krzywdzącymi rodzicami.

3. Społeczne konsekwencje doświadczenia przemocy

Przemoc zagraża życiu, niesie ze sobą cierpienie fizyczne, ale nade wszystko powoduje niewyobrażalnie wielkie szkody psychiczne ofiar, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania się, wykorzystywania lub zaniedbania.

Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Niezwalczona przemoc przybiera na sile utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i całego społeczeństwa. Niezbędne jest, zatem podejmowanie planowanych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący osobom dotkniętym przemocą domową.

Badania pokazują, że doświadczenie jednocześnie różnych rodzajów przemocy jest bardziej destruktywne w skutkach, niż doświadczanie tylko jednego z nich. Należy pamiętać, że im dłużej człowiek będzie trwał w sytuacji stresogennej, tym większe jest prawdopodobieństwo, iż wpłynie ona trwale na jego psychikę i osobowość.

W poszukiwanie skutecznych form przeciwdziałania przemocy w rodzinie angażuje się wielu profesjonalistów z różnych dziedzin nauk społecznych, organizacji pozarządowych czy instytucji specjalistycznych. Zajmowanie się przemocą domową wymaga zarówno wnikliwego rozumienia złożoności zjawisk występujących w życiu rodzinnym, jak i szczególnej troski i rozwagi w trakcie interwencji.

4. Prawo wobec problemu przemocy w rodzinie

Przemoc domowa jest przestępstwem. Podstawowym przepisem prawa karnego, związanym z zagadnieniem przemocy w rodzinie, jest art. 207 Kodeksu Karnego –przestępstwo znęcania. Przewiduje on karę za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą, małoletnią, nieporadną, zależną. Znęcanie jest kategorią zbiorczą –może obejmować szereg zachowań, które rozpatrywane osobno, będą stanowić inne przestępstwa np. uszkodzenie ciała, groźby karalne. Aby przyjąć, że doszło do znęcania w rozumieniu prawa karnego, konieczny jest jakiś czas jego trwania, ale wyjątkowo, gdy przemoc ma charakter szczególnie dotkliwy lub intensywny, można ją zakwalifikować jako znęcanie, nawet jeżeli trwa bardzo krótko, np. jeden dzień. Jeśli zachowanie będące przemocą, nie zostanie uznane za znęcanie się, np. z uwagi na brak długotrwałości, może być ścigane osobno, jako inne przestępstwo. Przestępstwo znęcania się nie zachodzi wówczas, gdy dwie osoby znęcają się wzajemnie nad sobą. Obok znęcania w rodzinie dochodzi także do innych ściganych prawem przestępstw takich jak m.in.:

uszkodzenie ciała (art. 156 k.k. lub art. 157 §1 i 2 k.k.) i naruszenie nietykalności cielesnej (art.217 k.k.),

pozostawianie osoby, co do której istnieje obowiązek sprawowania opieki,

w sytuacjach bezpośrednio zagrażających jej życiu lub zdrowiu(art. 160 §2 k.k.),

zmuszanie do określonych zachowań (art. 191 §1 k.k.),

zgwałcenie (art. 197 k.k.) oraz nakłanianie i zmuszanie do czynów nierządnych przy wykorzystaniu stosunku zależności (art. 199 k.k.),

doprowadzenie małoletniego poniżej lat 15 do obcowania płciowego lub do poddania czy wykonania innej czynności seksualnej lub utrwalanie treści pornograficznych z udziałem małoletniego (art. 200 k.k.),

rozpijanie małoletniego poprzez dostarczanie napoju alkoholowego, ułatwianie lub nakłanianie do spożycia takiego napoju (art. 208 k.k.),

uporczywe uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego (art. 209 k.k.),

porzucenie małoletniego lub osoby nieporadnej pod względem psychicznym lub fizycznym (art. 210k.k.),

zniewaga (art. 216 § 1 k.k.),

kradzież na szkodę osoby najbliższej (art.278 § 4k.k.) lub kradzież z włamaniem (art. 279 k.k.),

przywłaszczenie (art. 284 k.k.) lub niszczenie mienia (art. 288 k.k.).

Sytuację osób doznających przemocy w rodzinie regulują również przepisy prawa cywilnego zawarte głównie w Kodeksie Rodzinnym i Opiekuńczym, dotyczące m.in.:

- warunków zniesienia przez sąd wspólności majątkowej (art. 52).
- warunków orzekania separacji i rozvodu (art. 56, art. 611–art. 616).

IX. Część diagnostyczna

Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bakalarzewo

Ze względu na charakter problemu przemocy, bardzo trudno jest oszacować faktyczną liczbę osób, których ona dotyczy. Podstawę do poznania skali zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Bakalarzewo stanowią przede wszystkim informacje gromadzone przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bakalarzewie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Bakalarzewie, jak również informacje pozyskane od instytucji współpracujących w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie tj. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bakalarzewie, Placówki Oświatowe. Ponadto, na potrzeby sporządzenia niniejszego Programu przeprowadzono badanie ankietowe, mające na celu poznanie świadomości

1. PROBLEM PRZEMOCY W PERSPEKTYWIE DANYCH GMINNEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I REALIZACJI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” ORAZ DANYCH INSTYTUCJI DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE GMINY BAKALARZEWO

Skala zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Bakalarzewo została określona na podstawie posiadanych danych zastanych, czyli informacji gromadzonych przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Bakalarzewie oraz działań podejmowanych w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

GMINNY ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W BAKALARZEWIE

Oszacowanie zjawiska przemocy jest możliwe między innymi poprzez wskazanie ilości wdrożonych procedur „Niebieskie Karty” przez instytucje do tego powołane. Do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Bakalarzewo w okresie od stycznia 2016 r. do grudnia 2019 r. wpłynęło 28 formularzy „Niebieska Karta”, których procedura została wdrożona przez poniżej wymienione instytucje. Poniższa tabela wskazuje zjawisko przemocy w rodzinie wg danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskiej Karty”.	2016	2017	2018	2019
Policja	9	6	7	4
Pomoc społeczna	0	0	0	1
Ochrona zdrowia	0	0	0	1
Oświata	0	0	0	0
GKRPA	0	0	0	0
Ogółem	9	6	7	6

Zródło: opracowanie własne na podstawie rejestru wpływu kwestionariuszy „Niebieska Karta” do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Z powyższych danych wynika, że Policja jest jedną z instytucji, która podejmując działania interwencyjne w środowisku wdrożyła w latach 2016, 2017, 2018 oraz 2019 największą liczbę procedur „Niebieskie Karty”. Kolejną instytucją jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Natomiast placówki służby zdrowia oraz GKRPA w Bakalarzewie w latach 2016, 2017, 2018, 2019 nie wdrożyły procedury „Niebieskie Karty”. Powyższe dane wskazują, że w roku 2016 zostało wdrożonych najwięcej procedur „Niebieskie Karty”. Kolejne lata pokazują, że liczba wdrażanych procedur „ Niebieskie Karty ” ulega spadkowi. Procedura "Niebieskie Karty" jest instytucjonalnym narzędziem służącym do przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a jej zakończenie następuje w przypadku: „ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy” bądź „rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań”. Poniższy wykres przedstawia stosunek procedur „Niebieskie Karty” wszczętych i prowadzonych przez Zespół oraz grupy robocze do procedur zakończonych w związku z brakiem zasadności podejmowania działań.

Bardzo często ilość wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” nie jest adekwatna w stosunku do ilości rodzin, w których dochodzi do zjawiska przemocy. Często dzieje się tak, że po rozpoczęciu pracy z rodziną przez członków grup roboczych, procedury „Niebieskie Karty” okazują się bezzasadne i zakańczane są w związku z brakiem zasadności podejmowania działań. Najczęściej wynika to z tego, iż procedura Niebieskie Karty wykorzystywana jest do celów osobistych m.in. spraw rozwodowych, podziału majątku między małżonkami lub jest konfliktem pomiędzy dwojgiem ludzi niemającym znamion przemocy. Większa ilość procedur Niebieskiej Karty jest prowadzona do czasu ustania przemocy, zrealizowania planu pomocy rodzinie oraz uzyskania przypuszczenia, iż do przemocy nie dojdzie w przyszłości. Zdarza się również, iż w toku pracy grupy roboczej sytuacja w rodzinie jest trudna w związku, z czym członkowie grupy roboczej realizując procedurę o sytuacji rodziny zawiadamiają Sąd Rejonowy, składają wniosek do Prokuratury lub włączają do pracy inną instytucję pomocową.

2. PROBLEM PRZEMOCY W PERSPEKTYWIE DANYCH ZEBRANYCH W TRAKCIE BADAŃ ANKIETOWYCH ZREALIZOWANYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY BAKAŁARZEWO

W celu poznania opinii oraz postaw społeczeństwa względem problemu przemocy posłużono się metodą ilościową dokonaną na podstawie ankiety skierowanej do nauczycieli, rodziców oraz członków ZI Gminy Bakałarzewo. W badaniu wzięło udział 80 osób. Ankiety oraz średnia procentowa odpowiedzi załączona do programu do wglądu. Poniżej przedstawiono wnioski sformułowane wg kryterium najwyższej i najniższej liczby wskazań respondentów. Ilustrują one postawy, przekonania i opinie dotyczące przemocy w rodzinie, postaw wychowawczych rodziców oraz zagadnienia związane z profilaktyką przemocy, które funkcjonują w środowisku lokalnym.

Przemoc w rodzinie

a) Przekonania rodziców dotyczące przemocy w rodzinie

Najwięcej wskazań:

„Zjawisko przemocy w rodzinie dotyczy środowisk patologicznych i z marginesu społecznego” - 75% nauczyciele, - 47% rodzice - 90%, - członkowie LZI

„Jeśli ofiara przemocy sama nie poprosi o pomoc nikt nie ma prawa wtrącać się w życie rodziny - 75% nauczyciele - 24% , rodzice - 90% członkowie LZI

Najmniej wskazań:

„Istnieją sytuacje / przypadki, które usprawiedliwiają przemoc w rodzinie” - 0% nauczyciele, - 3% rodzice, - 20% członkowie LZI

b) Przyczyny przemocy w rodzinie

Najwięcej wskazań:

„Alkohol, narkotyki, inne środki psychoaktywne” - 92% nauczyciele, - 72% rodzice, - 100% członkowie LZI

„Problemy finansowe” - 75% nauczyciele, - 52%, - rodzice - 100% członkowie LZI

Najmniej wskazań:

„Choroba psychiczna” - 50% nauczyciele, - 26% rodzice, - 20% członkowie LZI

c) Formy przemocy w rodzinie

Najwięcej wskazań:

„Obrażanie, obrzucanie wyzwiskami, przekleństwami” – 100% nauczyciele, 62% rodzice i -100% członkowie LZI

„Wyśmiewanie się z opinii, poglądów oraz zawstydzanie w obecności innych” – 75% nauczyciele, - 40% rodzice, i -70% członkowie LZI.

Najmniej wskazań:

„Wyrzucanie z domu” – 8% nauczyciele, - 9% rodzice, - 0% członkowie LZI.

d) Częstotliwość występowania zjawiska przemocy w rodzinie

Najwięcej wskazań:

„Przemoc w domach występuje rzadko(dużo mniej niż połowa rodzin)”- 58%nauczyciele, - 43%rodzice, -80% członkowie LZI.

Najmniej wskazań:

„Przemoc w domach jest zjawiskiem powszechnym”-0% nauczyciele, -3%rodzice, -0%członkowie LZI.

POSTAWY WYCHOWAWCZE RODZICÓW WOBEC DZIECI

a) Metody wychowania dzieci

Najwięcej wskazań:

„Dzieci powinny zawsze słuchać dorosłych” -92% nauczyciele, -60% rodzice, -100% członkowie LZI

„Rodzice mają prawo ukarać swoje dziecko w sposób, który uznają za właściwy”- 83% nauczyciele,- 31% rodzice, -80% członkowie LZI.

Najmniej wskazań:

„Pozbawianie dzieci posiłków to dobry środek wychowawczy” – 0% nauczyciele,-17% rodzice, - 30%członkowie LZI

b) Postawy rodziców wobec dzieci

Najwięcej wskazań:

„Gdy moje dziecko ma problem wspólnie go rozwiązujemy”-83% nauczyciele, -91%rodzice, -50% członkowie LZI

„Staram się chronić moje dziecko przed trudnościami czy kłopotami”- 92% nauczyciele, -70% rodzice, -70% członkowie LZI

Najmniej wskazań:

„Daję do zrozumienia mojemu dziecku, kto „rządzi” w naszym domu - 0% nauczyciele,- 13% rodzice, -0% członkowie LZI.

a) Zachowania rodziców wobec dzieci

Najwięcej wskazań:

„Krzyczenie na dziecko”-83%nauczyciele,55%rodzice i 80% członkowie LZI

„Krytykowanie i narzekanie”-42% nauczyciele, 20% rodzice,70% członkowie LZI.

b) Czynniki wpływające na wychowanie dzieci

Najwięcej wskazań:

„Wpływ matki na wychowanie dzieci”-100nauczyciele,-98%rodzice,-100%członkowie LZI.

„Wpływ ojca na wychowanie dzieci”-100% nauczyciele, -97% rodzice, -90% członkowie LZI.

Najmniej wskazań:

„Wpływ dziadków na wychowanie dzieci”- 50%nauczyciele, -52% rodzice, -70% członkowie LZI.

c) Przyczyny przemocy rodziców wobec dzieci

Najwięcej wskazań:

„Uzależnienia występujące w rodzinie”- 90% nauczyciele, -60% rodzice, -80% członkowie LZI.

Najmniej wskazań:

„Konflikty małżeńskie” -0% nauczyciele, -7% rodzice, -20% członkowie LZI.

WSPARCIE RODZIN W OBSZARZE PROFILAKTYKI I PRZEMOCY I PROBLEMÓW WYCHOWAWCZYCH

a) Częstotliwość korzystania przez rodziny z instytucji pomocowych

Najwięcej wskazań:

· „Pomoc pedagoga i psychologa szkolnego, wychowawcy”- 75% nauczyciele, -19% rodzice i -70% członkowie LZI.

· „Policja/interwencje”-50% nauczycieli, -30% rodzice,-70% członkowie LZI

Najmniej wskazań:

· „Ośrodki Interwencji Kryzysowej – 0% nauczyciele, -7% rodzice, -10% członkowie LZI.

· „Sąd” -8% nauczyciele, -10% rodzice,- 0% członkowie LZI.

· „Telefon zaufania” -0% nauczyciele, -12% rodzice, -0% członkowie LZI.

b) Przyczyny nieszukania przez rodziny pomocy

Najwięcej wskazań:

· „Wstyd” -92% nauczyciele, -74% rodzice , -100% członkowie LZI

· „Strach” -33% nauczyciele, -74% rodzice, -100% członkowie LZI

Najmniej wskazań:

· „Nie znają oferty instytucji pomocowych” – 17% nauczyciele, -10% rodzice, -0% członkowie LZI

c) Preferowane rodzaje pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów wychowawczych

Najwięcej wskazań:

· „Edukowanie w zakresie rozwijania umiejętności wychowawczych poprzez warsztaty, prelekcje, pogadanki dla rodziców, konsultacje indywidualne ze specjalistami” – 43% nauczyciele, -63% rodzice, -100% członkowie LZI.

· „Wsparcie ze strony szkoły (pedagog, psycholog, wychowawca) – 33% nauczycieli, -50% rodziców i -90% członków LZI

Najmniej wskazań:

· „Pomoc rzeczowa i finansowa” -0% nauczyciele, -3% rodzice,- 0% członkowie LZI

Jakie działania pomocne w obszarze wsparcia rodziców w wychowaniu dzieci wskazano najczęściej:

Nauczyciele:

· Zajęcia integracyjne dla uczniów i rodziców.

Rodzice:

· Warsztaty dla rodziców i uczniów

· Dostęp do specjalistów

· Kursy dla młodych rodziców, spotkania dla rodziców

Członkowie LZI - brak

Na terenie Gminy Bakalarzewo przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Do przemocy dochodzi w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjno- edukacyjne spowodowały zmiany świadomości społecznej i z jednej strony – większej gotowości ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej – wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom oraz podjęcie współpracy w celu poprawy sytuacji w rodzinie.

X. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w gminie Bakalarzewo, zapewnienie ochrony jej ofiarom oraz skuteczne oddziaływanie na jej sprawców.

Cele szczegółowe:

1. Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Bakalarzewo.
2. Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy, jej przejawów i form.
3. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy.
4. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
5. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

XI. ZADANIA PRAOGRAMU

1. Podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie.
4. Umożliwienie podnoszenia kompetencji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie lub osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

LP	ZADANIA	OPIS ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	REALIZATOR LUB KOORDYNATOR
1.	Podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie i monitorowanie grup ryzyka przez podmioty uczestniczące w procedurze „Niebieskiej karty” - podejmowanie działań w środowisku mających na celu zapobieganie występowania przemocy - zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy - zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie -Rozprowadzanie materiałów informacyjno-edukacyjnych np. placówek pomocowych i instytucji wspierających (informatory, ulotki) - udzielanie przez Ośrodek Pomocy Społecznej pomocy finansowej rodzinom 	2021-2026	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Policja Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2.	Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie - rozwój działalności zespołu 	Corocznie w I kwartale	

		<p>interdyscyplinarnego i grup roboczych</p> <ul style="list-style-type: none"> - umożliwienie uzyskania poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców gminy <p>Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie. 	<p>2021-2026</p> <p>Corocznie w czerwcu</p>	
			2021-2026	
3.	<p>Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie - kierowanie na grupy wsparcia ofiar przemocy - praca socjalna z osobami doświadczającymi przemocy - kierowanie ofiar przemocy do prawnika, psychologa, przyjmującego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach przy ul. Świerkowej 60 - współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele, Domem Samotnej Matki - prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań 	<p>2021-2026</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny Członkowie grup roboczych</p>

4.	Umożliwienie podnoszenia kompetencji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie lub osobami stosującymi przemoc w rodzinie	<p>- systematyczna edukacja i podnoszenie kompetencji służb stykających się z problematyką przemocy</p> <p>- stałe podnoszenie jakości usług świadczonych przez instytucje pomocowe</p> <p>- aktywność, współdziałanie, wymiana informacji między służbami</p> <p>Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<p>Corocznie III kwartał 2021-2026</p> <p>2021-2026</p> <p>2021-2026</p>	Zespół Interdyscyplinarny

XII. REALIZATORZY

-Urząd Gminy Bakalarzewo

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Bakalarzewo

-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bakalarzewie

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bakalarzewie

- Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Bakalarza w Bakalarzewie

- Przychodnia Lekarza Rodzinnego w Bakalarzewie

- Posterunek Policji w Bakalarzewie

- Fundacja „Tęczowy Most”

-Sąd Rejonowy w Suwałkach

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach

Sposób realizacji programu:

Zakłada się, że „Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla gminy Bakalarzewo na lata 2021- 2026 ” będzie miał charakter interdyscyplinarny i realizowany będzie przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i ograniczania przemocy w rodzinie. Ze względu na interdyscyplinarny charakter programu zadania realizowane będą w formie pracy ciągłej przez okres pięciu lat.

Działania będą miały charakter:

1. Profilaktyczny- promowanie, programowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy, systemowych rozwiązań,

2. Edukacyjny – upowszechnianie wiedzy na temat i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw, w tym brak akceptacji dla przemocy,

3. Pomocowy- specjalistyczne poradnictwo, działania profilaktyczno- terapeutyczne, korekcyjno- edukacyjne, informowanie o miejscach i możliwościach udzielania pomocy,

4. Usprawnienie systemu pomocy rodzicom dotkniętym przemocą.

Ewaluacja programu

Program będzie ewaluowany poprzez systematyczną sprawozdawczość (co najmniej 1 raz w roku) dokonywaną w ramach elementów systemu.

Podstawowymi wskaźnikami służącymi do ewaluacji programu są:

- liczba Niebieskich Kart,
 - liczba posiedzeń grup roboczych w sprawie rodzin, w których występuje przemoc
- ilość udzielonych porad, konsultacji
- ilość osób, które wzięły udział w grupie dla sprawców przemocy
- ilość i rodzaj przeprowadzonych działań profilaktycznych.

Finansowej programu

Źródłem finansowania Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Bakałarzewo na lata 2021- 2026 będą środki własne gminy będące w budżecie GOPS na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie.